

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

Предмет: Извештај Комисије са предлогом за избор у звање и на радно место редовног професора за ужу научну област **Германистика**, предмет **Немачки језик**

I Подаци о Комисији за припрему реферата

Изборно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду је на VIII редовној електронској седници, одржаној 3. јула 2023. године, донело Одлуку бр. 1786/1 о именовању Комисије за припрему реферата о кандидатима који су се пријавили на конкурс за избор у звање и на радно место редовног професора за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик. Наведеном Одлуком у Комисију за припрему реферата о пријављеним кандидатима су именоване:

др Смиља Срдић, председник Комисије, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду у пензији за ужу научну област Германистика, предмети Историја немачког језика и Немачки језик, датум избора: 18. 12. 2007. године

др Анете (Annette) Ђуровић, члан, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, датум избора: 7. 12. 2016. године

др Емилија Бојковска, члан, редовни професор Филолошког факултета „Блаже Конески“ Универзитета „Св. Ћирило и Методије“ у Скопљу за ужу научну област Германистика, предмети Историја немачког језика, Компаративна лингвистика, Транслатологија и Граматика, први избор у звање редовног професора 2012. године, датум другог (коначног) избора у звање редовног професора: 31. 1. 2017. године

II Подаци о конкурсима

Конкурс за избор у звање и на радно место редовног професора за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, објављен је у листу Националне службе за запошљавање „Послови“ бр. 1051–1052 дана 2. 8. 2023. године.

III Број пријављених кандидата

На наведени конкурс пријавио се један кандидат, др Бранислав Ивановић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду за ужу научну област Германистика, предмет Историја немачког језика.

У складу са чланом 110. Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, чланом 12 и чланом 13, ст. 1. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 237/22, 240/22 и 242/22) Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

А. Приложена документација

Уз пријаву на расписани конкурс од 2. 8. 2023. године за избор у звање и на радно место редовног професора за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, кандидат др Бранислав Ивановић је предао сву релевантну документацију: биографију, оверену фотокопију дипломе о завршеним основним студијама, оверену фотокопију дипломе о завршеним магистарским студијама, оверену фотокопију дипломе о стеченом називу доктора филолошких наука, Уверење о држављанству, Извод из матичне књиге рођених, Изјаву о изворности – Образац 5, изводе из студентских евалуација, списак објављених радова од првог избора у звање ванредног професора за ужу научну област Германистика, фотокопије објављених радова и један примерак монографије.

Б. Биографија кандидата

Др Бранислав (Драгутин) Ивановић (Краљево, 17. 11. 1970) је основне студије немачког језика и књижевности завршио 1998. године на Одсеку за германистику (данас Катедра за германистику) Филолошког факултета Универзитета у Београду са просечном оценом 9, 45 (девет и 45/100), стекавши тиме академски назив професора немачког језика и књижевности. Након краћег радног ангажмана у Трећој београдској гимназији и Филолошкој гимназији, од 2000. године је запослен у звању асистента-приправника за предмет Немачки језик на Катедри за германистику за извођење наставе при тадашњем Одељењу Филолошког факултета у Крагујевцу, а 2001. године је изабран у исто звање на Филолошком факултету у Београду. На истом Факултету је 2005. године завршио магистарске студије (смер: Наука о језику), одбранивши магистарски рад под насловом *Фразеологизми у Лутеровом преводу Библије на ранонововисоконемачки језик из 1534. године и њихова заступљеност у савременом немачком језику*, након чега је 2006. године изабран у звање асистента за предмет Историја немачког језика. У исто звање је реизабран и 2010. године, а 2013. је изабран у звање вишег лектора за предмет Немачки језик на Филолошком факултету у Београду. Исте године је након одбране докторске дисертације под називом *Рецесивна обележја немачких фразеологизама и тенденција нивелације према савременом језичком стању* изабран у звање доцента за Немачки језик на Филолошком факултету (Одлука Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду бр. 61202-3330/2-13). Године 2018. први пут је изабран у звање ванредног професора за ужу научну област Германистика, предмет Историја немачког језика (Одлука Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду бр. 61202-487/2-18), а у исто звање и за исту научну област, односно предмет

реизабран је током 2022. године (Одлука Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду бр. 61202-3959/2-22).

У свом досадашњем раду кандидат др Бранислав Ивановић је према потребама Катедре за германистику држао различите облике наставе (предавања и вежбе) из следећих обавезних предмета: Историја немачког језика 1, Историја немачког језика 2, Немачки језик 1 (морфологија глагола), Немачки језик 2 (морфологија именских и непроменљивих врста речи) и Увод у германистику 1 и 2. Поред наведених, колега Ивановић је био задужен и за изборни предмет Историјска фразеологија немачког језика у оквиру мастер студија.

У складу са изменама наставног програма у оквиру последње акредитације свих нивоа студија на Филолошком факултету, др Бранислав Ивановић ће почев од академске 2023/2024. године изводити наставу из следећих предмета: Немачког језика 1 (морфологија савременог немачког језика) и Историје немачког језика (у оквиру основних академских студија) као и Фразеологије германских језика (у оквиру мастер студија). На докторским студијама ће бити задужен за предмет Концепт уникатности у језику и (заједно са др Софијом Биланцијом, ванредним професором за Нордијску филологију) за предмет Контрастивна граматика германских језика.

В. Остварени резултати у периоду од првог избора у звање ванредног професора

В.1. Објављени научни радови и њихова анализа

У периоду од првог избора у звање ванредног професора за ужу научну област Германистика на Филолошком факултету Универзитета у Београду, др Бранислав Ивановић је као (ко)аутор објавио следеће радове:

1. Srdić, S., Kostić-Tomović, J., & Ivanović, B. (2018). Frazeološki elementi u savremenim reklamnim sloganima na nemačkom jeziku. *Komunikacija i kultura online* 9, 244–261. (M23)

UDC 81`373.7: 659.123]: 811.112.2

<https://doi.org/10.18485/kkonline.2018.9.9.13>

У фокусу рада под називом *Frazeološki elementi u savremenim reklamnim sloganima na nemačkom jeziku* су, на једној страни, типологија фразеологизама, актуализованих у рекламним слоганима на немачком језику као специфичној врсти текста, а на другој изразито сложени процеси фразеолошких варијација или модификација, али и сагледавање модификованих фразеологизама из перспективе примењене транслатологије и, посредно, наставе на вишим нивоима учења немачког као страног језика. Истраживање спроведено на корпусу од 1060 рекламних слогана показује одређене закономерности и корелативне односе између фразеолошких обележја, али и подврсте фразеологизама и врсте посматраног текста. У предметном раду се уочава следеће: што је прототипично обележје идиоматизованости фразеологизма ниже или га уопште нема, то је његова могућност да се актуализује у рекламном слогану виша. Овакав тренд се, како аутори рада примећују, секундарно рефлектује и на специфичан

однос између рекламног слогана и типа фразеологизма јер већу учесталост имају фразеологизми из тзв. перифернијих подгрупа, пре свега колокације, рутинске формулације и комуникацијски фразеологизми, док су лексикализоване или модификоване устаљене фразе, пословице, али и глобални и компонентни идиоми битно ређи. На основу анализе грађе из корпуса у раду се закључује да постоје различити типови фразеолошких модификација. Први би представљала тзв. нулта модификација и она према ауторима обухвата два подтипа. Први је инкорпорација немодификованог фразеологизма у рекламни слоган, док други подтип представља појаву да облик немодификованог фразеологизма уједно чини и интегрални облик рекламног слогана. Други тип репрезентован је модификованим фразеологизмом као делом рекламног слогана, а у раду се разликују различити процеси модификација: компонентска супституција и експанзија, али и синтаксичка редукција. Наведене процесе модификација неопходно је раздвојити од фразеодериватолошких процеса, а за успостављање дистинкција у немачкој фразеологији користи се синхронијски приступ јер су модификације засноване на хетерогеним и истоврсним језичким механизмима, док се фразеодериватолошки процеси посматрају дијахронијски и могу бити униформнији по својој природи. Трећи тип модификација је латентног карактера и подразумева рекламне слогане засноване на препознатљивом синтаксичко-семантичком моделу, специфичном за генерисање одређених фразеологизама.

2. Костић-Томовић, Ј., & Ивановић, Б. (2019). Унутрашња редупликација у немачком језику између језичке историје и актуелних тенденција. Крстановић, А., & Аћимовић Љ. (ур.), *Компаратистичка истраживања. Зборник филолошких прилога у част проф. др Ради Станаревић*. Бања Лука: Филолошки факултет, 248–259. (M45)

УДК 811.112.2`367.625

Наведени рад обрађује феномен редупликације од индоевропског до савременог немачког језика, али и дијахронијско померање улоге овог феномена у историји немачког језика од њеног губљења из система јаке глаголске флексије, где је са апофонијом, а често и са граматичком алтернацијом консонаната, фунгирала као маркер граматичке категорије темпуса, до њене секундарне функционализације у систему творбе речи у свим историјским епохама немачког језика. У раду се износе дистинктивни критеријуми за разликовање редупликације у односу на слагање. Реч је о површински и формално двама најсроднијим творбеним моделима, а дистинкције се у раду свде на следеће: код редупликације није могућа актуализација интерфикса, док код слагања јесте, непосредне конституенте код редупликације нису морфеме или лексеме, већ јединице испод нивоа морфеме, често називане и субморфемама. Захваљујући наведеном, аутори долазе до закључка да се између непосредних конституената код лексичке редупликације, за разлику од слагања, не може установити ни семантички однос међу њима јер се не могу свести ни на координативне, али ни на субординативне релације. Поред овога, речи настале на основу ова два различита модела разликују се и у погледу акцента, при чему се код редупликације уочава двоструки и самостални акродинамички акценат код обе конституенте. Иако је код редупликације у данашњем немачком језику реч о слабије заступљеној појави у системском смислу, у

раду се издвајају и њени различити подтипови у творби речи у ужем смислу, али и у фразеологији. Код творбе у ужем смислу се могу разликовати једноставна, римована, алитерацијска и псеудоапофонијска редупликација, а као додатни подтипови и трипликација и префиксална редупликација, при чему се код последњег типа не оперише субморфемама. Фразеолошка редупликација се у раду јасно издваја од оне у ужем, односно дериватолошком смислу, јер се према ауторима мора посматрати на вишем језичком нивоу и никада искључиво унутар једне лексеме пошто је код ње реч о редупликацији различитих компонената у одређеним типовима фразеологизама, које се одликују својом хомоморфношћу и позиционом стабилношћу. У раду се по питању фразеолошке редупликације установљава и повезаност са константношћу синтаксичког и семантичког модела за генерисање фразеологизама.

3. Ивановић, Б. (2021). Узроци перзистенције опсолетних генитива у немачкој фразеологији. *Анали Филолошког факултета* 33(1), 101–112. (M51)

811.112.2`373.7

<https://doi.org/10.18485/analiff.2021.33.1.6>.

Ово истраживање полази од премисе да се фосилизовани елементи у формалној структури фразеологизама, и то на свим језичким нивоима (морфолошком, синтаксичком, компонентском, али и фонетском), свде на обележје изражене дијахронијске стабилности јединица фразеолексикона, при чему за дијахронијску стабилност постоје и релевантни фактори. У раду се на примерима данас *de facto* изумрлих генитива у немачком језику у ванфразеолошком пољу (генитив у функцији субјекта са партитивном семантичком компонентом, адвербални *genetivus possessivus* и адноминални *genetivus superlativus*) редефинише традиционално схватање стабилности као фразеолошког обележја и наводе даљи могући узроци за резистентност фосилизоване синтаксе именичких компонената. Један од главних узрока на основу овог истраживања треба видети у немоделираности фразеолошке супкласе јер управо могућа синтаксичка хетерогеност може бити разлог за „замрзнутост“ синтаксичких форми код појединих фразеологизама. Посебан узрок опстајања реликтне синтаксе се може видети и у сложеним процесима секундарне фразеологизације. Додатно, при разматрању наведене теме се у раду не занемарује ни питање у којој мери су обележја синтаксе класичних језика имала утицај на синтаксичку фосилизацију фразеологизма, при чему треба истаћи да се овај узрок може ограничити само на оне фразеологизме у данашњем немачком језику, за које постоји потврда да су претходно посведочени у неком од класичних језика. У корелацији са наведеним узроком је и могуће библијско порекло фразеологизма, као и језичке специфичности ове врсте текста, које се код одређених фразеологизама могу сматрати одговорним за данашње присуство фосилизованих елемената на свим нивоима фразеологизма. На овај начин се у истраживању обележју дијахронијске стабилности, схваћене као општи тренд споријег динамизма фразеолексикона уопште, супротстављају и објашњавају додатни различити фактори који се у системском смислу сматрају релевантним за данашње петрификоване елементе.

4. Ивановић, Б. (2021). Формална обележја компаративних фразеологизама у средњевисоконемачком језику. *Филолог XII(23)*, 363–379. (M51)

УДК 821.112.2`276.6

DOI 10.2168/fil2123363i

Рад под називом *Формална обележја компаративних фразеологизама у средњевисоконемачком језику* припада области историјске фразеологије, данас још увек врло запостављене перспективе у проучавању немачког фразеологикона и у матичној германистици. У овом истраживању аутор поставља неколико циљева, а један од њих је утврђивање формалних обележја једне фразеолошке супкласе у немачком језику у периоду од 1050. до 1350. године с обзиром на дифузни међуоднос различитих фразеолошких супкласа у језичкој прошлости. Ово је од значаја не само за испитивану подгрупу компаративних фразеологизама, већ и за фразеологикон у целини јер утврђена диференцијална обележја једне подгрупе фразеологизама у старијем језичком периоду представљају темељ за праћење даљих формалних промена у каснијим језичким епохама. На овај начин се могу претпоставити и шири динамички процеси немачког фразеологикона. Из анализе корпуса од 100 фразеологизама проистиче да компаративни фразеологизми у периоду од 1050. до 1350. године представљају најчешће бицентричне и компонентски нестабилне структуре без могућности редупликације поредбене партикуле. Иако се у периоду средњевисоконемачког у слободним синтагмама ван фразеологије јавља читав низ нових поредбених партикула, компаративни фразеологизми испитиване епохе се одликују тиме што се у њима јављају оне наслеђене из старовисоконемачког језика, што системски представља конзервативно језичко стање. Старије језичко стање такође се рефлектује и у нестабилном редоследу чланова код ових структура, што их разликује од данашњих компаративних фразеологизама. Иновације у структури код испитиваних јединица фразеологикона у овом периоду уочавају се код именичке компоненте и у раду се одређују као веома изражена позициона везаност детерминатива и атрибутивно употребљеног придева за лево поље номиналне фразе. У методолошком погледу у раду су интегрисани синхронијски и дијахронијски приступ уз доследно примењене постулате депенденцијалног синтаксичког модела код посматраних структурних обележја, што представља основ за истраживање обележја осталих фразеолошких подгрупа у изумрлим језичким периодима, а значај установљених диференцијалних обележја у овом раду више је него јасан путоказ за лакшу идентификацију компаративних фразеологизама у текстовима из средњевисоконемачке епохе.

5. Ivanović, B. (2021). Preponirani genitivski atributi u frazeologiji nemačkog jezika. *Komunikacija i kultura online 12*, 97–109. (M23)

UDC 811.112.2`366.543

<https://doi.org/10.18485/kkonline.2021.12.12.6>

Истраживање одступања у редоследу компонената у оквиру фразеологизма, која се разликују од редолседа именичких атрибута као сателита именичког нуклеуса унутар номиналне фразе у синтаксичком, дакле ванфразеолошком погледу, а представљају

остатак некадашње позиционе нестабилности атрибута у савременом немачком језику, окосница је наведеног рада. У раду се дефинише дијахронијска стабилизација именичког генитивског атрибута у десном пољу номиналне фразе и њихова слаба заступљеност у левом пољу у данашњем фразеолоксикону, из чега аутор изводи компетентан закључак да су позициона преструктурисавања именичких генитивских атрибута у фразеологији у основи пратила њихово уопштено позиционо фиксирање према свеукупним синтаксичким правилима специфичним за развој немачког језика, као и да у овом погледу фразеолоксикон не показује позиционе дивергенције у односу на слободне синтагматске низове, супсумиране под тип номиналне фразе. Препонирани генитивски атрибути се у раду сагледавају из перспективе специфичности одређених фразеолошких подгрупа и констатује се да у овом погледу постоје одређене рестрикције. Оне се у истраживању доводе у везу са уочљивом синтаксичком моделираношћу и синтаксичком униформношћу. Насупрот томе, у раду се показује да код подгрупа без наведених обележја преноминални генитивски атрибути не показују серијски, већ дифузни карактер. Поред наведеног, аутор се у овом тексту бави и резистентношћу ове врсте атрибута, специфичностима именичке компоненте која се може наћи у описаној синтаксичкој функцији (интерна/екстерна и варијабилна), а истиче и могућу појаву удвајања преноминалних атрибута унутар фразеологизма. У тексту овог научног рада се експлицира да су за ову појаву одговорне формалне специфичности фразеолошке подгрупе код које се јављају генитивски атрибути. Аутор при томе у виду има пре свега пословице и њихове фонетске и остале синтаксичке особености. Рад припада историјској фразеосинтакси, а феномен се сагледава из перспективе депенденцијалног приступа кроз ширу призму уланчаности реликтних фразеолошких обележја.

6. Ивановић, Б. (2021). Компаративни фразеологизми са полиптозом у средњевисоконемачком језику. *Анали Филолошког факултета* 33(2), 13–27. (M51)

811.112.2`373.7

<http://doi.org/10.18485/analiff.2021.33.2.1>

Циљ рада *Компаративни фразеологизми са полиптозом у средњевисоконемачком језику* је да се опишу структурне специфичности средњевисоконемачких компаративних фразеологизама, који показују ретко обележје полиптозе, чиме се успостављају дистинкције у односу на прототипичне компаративне фразеологизме из исте језичке епохе. Полиптоза се као релативно ретко обележје средњовековних, али и данашњих немачких фразеологизама, дефинише из лингвистичке перспективе, а то значи да је у средишту истраживања тзв. хабитуална, а не поетска и без изузетка стилски маркирана полиптоза. На основу назначеног раздвајања, у даљем току рада се полиптоза сагледава из морфолошке и морфосинтаксичке перспективе. На основу врста речи, које учествују у формирању овог феномена, издвајају се именичка, придевска, глаголска, прилошка, а ређе и детерминативска полиптоза, а с обзиром на број варијантних категоријалних обележја аутор разликује два подтипа: уникатегоријалну и мултикатегоријалну. Специфична обележја полиптозе код компаративних фразеологизама у средњевисоконемачком језику, како се истиче у овом истраживању, су та да се код њих у позиционом смислу не уочава адјактентни, већ тзв.

дистантни тип полиптозе, и то онај уникатегоријалног типа с обзиром на искључиву варијантност категорије степена, проузроковану синтаксичком унисоношћу компаративних фразеологизама са овом ретком појавом (придевске и прилошке фразе). Додатно обележје је то што се код ових фразеологизама уз регуларну транспарентну полиптозу у нешто вишем степену може јавити и она затамњеног типа с обзиром на чешћи суплетивизам у језичкој прошлости, али и то да је реч искључиво о инверзном типу полиптозе. Компаративни фразеологизми са назначеним феноменом се од прототипичних у средњевисоконемачком периоду издвајају на основу апсолутне позиционе и компонентске стабилности, израженије синтаксичко-семантичке моделираности, много једноставније синтаксичке структуре, али и на основу псеудохомоморфности компонената, што за аутора представља аргумент да подгрупу компаративних фразеологизама са полиптозом посматра као дифузан подскуп с обзиром на то да су оваква обележја примарне фразеологизације инхерентна моделираним, а не компаративним фразеологизмима.

7. Ivanović, B. (2022). Prilog i priloška fraza u srednjevisokonemačkom jeziku iz perspektive dependencijalne gramatike. *Анали Филолошког факултета* 34(1), 45–57. (M51)

811.112.2`367.624

<https://doi.org/10.18485/analiff.2022.34.1.3>

Рад под овим насловом представља примену постулата депенденцијалне граматике у истраживању прилога као посебне врсте речи, али и структуре и синтаксичких функција прилошке фразе у средњевисоконемачком периоду. Два момента су код овог истраживања од значаја: редефинисање прилога као посебне врсте речи с обзиром на то да традиционални морфолошки, семантички, али и историјски приступ не омогућавају увек јасно разликовање прилога на једној страни од придева, предлога и јунктора на другој. Увођењем депенденцијалног приступа прилог се у средишњој епохи у развоју немачког језика може много јасније разликовати од предлога и јунктора. На основу овог приступа прилог се функционално сматра реченичним сегментом, који се, за разлику од предлога и јунктора, самостално може јавити у предњем реченичном пољу. Предлог се од прилога додатно разликује по обележју развијене падежне валентности, чиме се из функционалне перспективе сматра нуклеусом предложне фразе, уколико је везан уз именицу или заменицу, док се прилог сматра њеним неконгруентним и позиционо увек постпонираним атрибутом. У тексту рада се износи и констатација да је учесталија појава хомонимије између прилога, предлога и јунктора резултат чињенице да се прилог у средњевисоконемачкој епохи формално веома често разликује од прилога у данашњем немачком језику, што се у истраживању експлицитно и наводи. Главна обележја ове врсте речи у назначеном периоду су: изражена флукуација канонског облика као резултат фонетских процеса карактеристичних за средњевисоконемачки језик, али и квантитативно смањење суплетивних основа у поређењу са старовисоконемачким језиком. Флукуација облика прилога, али и специфичан ред речи у поређењу са савременим језиком додатно отежавају идентификацију ове врсте речи у текстуалном корпусу. Као нуклеус, прилог уз себе може да везује различите атрибуте, при чему се констатује да су сви у функцији допуне. И поред различитих допуна, на основу анализираних примера у раду се утврђује

да је прилошка фраза у средњевисоконемачком језику готово без изузетка врло једноставне унутрашње структуре. Рад припада области историјске морфосинтаксе, а свакако треба истаћи да је ово једно од ређих истраживања структура у средњевисоконемачком језику засновано на манхајмском моделу граматике зависности. Применом овакве перспективе у раду се директно указује и на универзалнији карактер депенденцијалног приступа у проучавању морфосинтаксе у минулим епохама у развоју немачког језика.

8. Ивановић, Б. (2022). Функције и обележја релационих компонената у немачкој фразеологији. *Philologia Mediana* 13, 215–229. (M51)

УДК 811.112.2`373.7

doi.10.46630/phm.14.2022.17

У овом истраживању аутор полази од традиционалне дискрепанције између две врсте фразеолошких компонената, базичних елемената и тзв. релационих компонената, даје преглед досадашњих истраживања и описаних функција базичних елемената и констатује да се релационе компоненте не само у немачкој класичној фразеолошкој школи, већ и данас посматрају као секундарне по значају. У релационе компоненте се у раду на основу морфолошког, али и семантичког критеријума убрајају субјунктори, конјунктори, предлози, детерминативи, заменице, али и један део прилога. Класичан приступ у досадашњим истраживањима компонентске структуре фразеологизама заснивао се на премиси да се специфичне и врло разнородне интерне и екстерне компонентске функције могу приписати само базичним елементима који као компоненте потичу од аутосемантичних врста речи (именице, придеви, глаголи, одређени прилози). Из анализе примера у предметном раду аутор недвосмислено закључује да је дискрепанција између ова два скупа компонената, осим по питању њихове морфологије и синтаксичких функција унутар фразеологизма, много мања, а да су сличности, односно заједничке функције у унутрашњој структури фразеологизама много веће. Из елаборирања примера проистиче да релационе компоненте, исто као и базични елементи, међусобно могу да комутирају, творећи на тај начин хетеронимијске или антонимијске фразеолошке парове. Неке од ових компонената, нпр. субјунктор, се могу сврстати и у посебна средства фразеодериватологије јер имају врло јасну синтаксичку и семантичку улогу у претворби примарног облика пословице, чиме је омогућено настајање нових паремиолошких структура (вероватно у ограниченом смислу). Аутор у раду констатује да су релационе компоненте много чешће синтаксички нуклеуси целог фразеологизма него што се то тврди у класичној немачкој фразеологији, традиционално познатој по својој изолованости од синтаксичких токова, а могу се јавити и као семантичка детерминанта фразеологизма, односно компонента под којом ће се фразеологизам лематизовати у речнику, а које се у тексту истраживања деле на два типа: примарне и секундарне. За релационе компоненте је могуће, додуше веома ретко, да имају и функцију базичне фразеолошке компоненте, а из истраживања проистиче да са базичним елементима могу да деле и обележје морфолошке блокираности и уникатности као историјски условљених феномена. Уочавање функционалног паралелизма, уз јасне назнаке о квантитативној неједнакости у корист базичних елемената, представља нов приступ у анализи компонентског састава фразеологизама у немачком језику.

9. Ивановић, Б. (2022). Фразеолошки везане релационе компоненте у савременом немачком језику. *Српски језик. Студије српске и словенске* 27(1), 245–259. (M24)

811.112.2`373.7

<https://doi.org/10.18485/sj2022.27.1.13>

Фразеолошки везане компоненте, често у литератури преуско називане и уникатним, фактички представљају научни програм за себе у оквиру дијахронијске, али и синхронијске фразеологије немачког језика. У досадашњим истраживањима се у погледу овог питања поклањала пажња базичним елементима, дакле именицама, придевима, прилозима и глаголима, који се одликују обележјем моноколокабилности или врло ограничене поликолокабилности и које као лексеме ван фразеологизма не постоје. Релационе компоненте у контексту ове теме нису обрађиване. У раду се фразеолошки везане релационе компоненте одређују морфолошки према врсти речи којој припадају. Обележје фразеолошке везаности показују заменице, субјунктори и коњунктори, али се фразеолошка везаност ових релационих компонената у истраживању даље дистингуира с обзиром на различиту суштинску природу у основи њихове фразеолошке везаности. Проминалне компоненте доследно показују фосилизовану морфологију као реликт претходних епоха у историји немачког језика, на основу чега припадају морфолошки везаним, морфолошки замрзнутим, односно морфолошки блокираним компонентама као врло специфичном типу везаних, док субјунктори и коњунктори представљају компонентске некротизме са терминалним стадијумом уникатизације, чиме се сврставају у подскуп прототипичних везаних компонената без обзира на њихов дијахронијски континуитет. Овај изузетно редак феномен код релационих компонената интегративно је осветљен из перспективе историје језика, фразеолошке теорије, морфологије и етимологије.

10. Ivanović, B., & Bilandžija, S. (2022). System of Strong Conjugation in Contemporary German and Norwegian: a Contrastive and Typological Perspective. Panić Cerovski, N., Kovačević, B., & Dinić Marinković, M. (ur.), *BeLiDa. Thematic Collection of Papers*. Belgrade: Faculty of Philology, 111–134.

(M14, приложена је Потврда Матичног одбора за језик и књижевност о категоризацији зборника)

<https://doi.org/10.18485/belida.20222.1.ch.3>

Иако немачки и норвешки језик спадају у генетски, ареално и типолошки у исту потпородицу, реч је о германским језицима, контрастирања између ова два језика на нивоу морфологије и данас су неоправдано запостављена. У средишту истраживања је данас малобројна подгрупа јаких глагола као прототипично обележје свих живих германских језика. Рад је конципиран дијахронијско-синхронијски, а полази од заједничког обележја јаке коњугације у оба испитивана језика - функционализације апофоније као темпоралног маркера, наслеђене из индоевропског прајезика, у примарној бинарној опозицији презент : претерит и утврђује фонетске и морфолошке факторе који су утицали на синхронијско профилисање јаког типа коњугације у немачком и

норвешком језику. У раду се констатује не само квантитативна асиметрија у погледу броја јаких глагола (заступљенији су у савременом немачком језику), већ и она квалитативног типа, која се дефинише као десценденција јаке норвешке конјугације према данас прототипичној слабој. Фактори који су довели до синхронијске морфолошке асиметрије између испитиваних језика историјске су природе и везују се за различите језичке нивое: битно ранији интензивни процеси синкопе у северногерманском језику, рана нивелација граматичке алтернације консонаната услед деловања Вернеровог закона, такође везана за северногерманску грану, али и изостанак, односно нижи степен резистентности прелитерарне метафоније у северногерманским конјугираним облицима. Интрофлексивна дијахронијска нивелација у северногерманском праћена је додатно и системском тенденцијом ка губљењу екстрорфлексивних маркера, елемената које немачки језик доследно задржава и у савременом језичком стању, што је утицало и на дивергенције по питању категорије лица у испитиваним језицима. У закључку се истиче да немачки језик у поређењу са норвешким у много вишем степену чува конзервативно стање јасно профилисане јаке конјугације, што се може уопштити и у контексту укупног сагледавања морфолошких система наведених германских језика и јасног тренда ка симплификацији морфологије у норвешком у поређењу са немачким. Закључци у раду су јасно формулисани, а додатно се сматрају релевантним и за даља истраживања морфологије глагола у континенталним германским језицима.

11. Ивановић, Б., & Биланџија, С. (2022). Конјунктив у савременом немачком језику и преводни еквиваленти у норвешком на корпусу романа *Die Angst des Tormanns beim Elfmeter* Петера Хандкеа и његовог превода на норвешки. Крстановић, А., & Марић, А. (ур.), *О поетици међупростора и међувремена. Германистичко-славистички сусрети поводом додјеле Нобелове награде Петеру Хандкеу. Zur Poetik der Zwischenräume und Zwischenzeiten. Germanistisch-slawistische Begegnungen anlässlich der Nobelpreisverleihung an Peter Handke*. Бања Лука: Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци. Banja Luka: Philologische Fakultät der Universität Banja Luka, 65–87. (M33)

УДК 811.113.5:821.112.2(436).09 Хандке П.

COBISS.RS-ID 137159425

Као и претходно, и ово истраживање за предмет има контрастирање између немачког и норвешког глаголског система, при чему је у фокусу овог рада конјунктив као специфичан глаголски модус. Рад је у методолошком погледу конципиран дијахронијско-синхронијски, али са елементима прагматичког приступа. Дијахронијско-синхронијски приступ омогућава ауторима да установе изражену дивергенцију у пољу глаголског модуса, која се своди на губљење морфолошки маркираног конјунктива у норвешком и, насупротив томе, његову примарну егзистентност и секундарну дијахронијску изградњу до савременог стања у немачком језику. Из функционалне перспективе се у истраживању разматрају модалитети компензације данас опсолетног норвешког конјунктива у различитим сферама његове употребе (репортативност, евиденцијалност, контрафактуалност, потенцијалност, оптативност) и закључује се да је, за разлику од немачког језика, у којем се наведене семантичке категорије мартирају

конјунктивом, норвешки за исте развио феномен темпоралне транспозиције индикативских глаголских облика, али и секундарну семантичку екстензију истих уз веома развијен спектар реченичних додатака различите морфосинтаксичке структуре, којима се компензује дефективност конјунктива као глаголског модуса у савременом језичком стању.

12. Ivanović, B. (2023). Obeležja morfološke vezanosti frazeoloških komponenata u nemačkom jeziku. *Komunikacija i kultura online* 13, 63–76. (M23)

UDC 811.112.2`373.7

<https://doi.org/1018485/kkonline.2022.13.13.4>

У овом раду кандидат др Бранислав Ивановић на свеобухватан начин обрађује изузетно комплексан дијахронијско-морфолошко-фразеолошки феномен морфолошке блокираности или везаности компоненте унутар фразеологизма, детаљно га дефинише и јасно раздваја од само термилошки сродног феномена трансформационе везаности, односно блокираности фразеологизма као целине. У раду се полази од претпоставке да је морфолошка везаност реликт антериорног језичког стања, који се не јавља у морфолошким парадигмама савременог немачког језика. Захваљујући дијахронијском приступу, аутор морфолошку везаност сагледава и у контексту уникатних компонената, утврђујући сличности и разлике између ових фразеолошких феномена. Поред наведеног, морфолошка везаност се сагледава и кроз призму специфичности одређених фразеолошких супкласа, али и врсте речи, на основу чега се у истраживању претпостављају и различити типови везаности: чиста и мешовита, унилатерална и билатерална, али и различити степени хетерогености појавних облика овог сложеног феномена условљени врстом речи од које потиче компонента. Ово теоријско истраживање припада области дијахронијско-синхронијске фразеологије немачког језика, а настало је као резултат синтезе ставова из области историје немачког језика, морфологије и фразеологије.

13. Ивановић, Б. (2022). Средњевисоконемачке јункције као структурни фразеологизми. *Филолошки преглед. Часопис за страну филологију XLIX* 2022(1), 131–146. (M51)

УДК 811.112.2`373.7

<https://doi.org/10.18485/fpregled.2022.49.1.8>

Наведено истраживање полази од новог и редефинисаног концепта немачке фразеологије, којим се признаје статус минималних фразеологизама, чију подгрупу чине тзв. структурни фразеологизми. У ове малобројне фразеологизме убрајају се минимално двочлане лексикализоване структуре без базичних елемената са примарном функцијом граматичко-логичке организације ширих језичких целина. Полазећи од савременог фразеолошког концепта, колега др Ивановић анализу спроводи на корпусу средњевисоконемачких поликомпонентних јунктора, анализирајући не само механизме њихове генезе и унутрашње структуре, већ и варијантност њиховог облика. Циљ рада је

да се једна посебна врста речи у немачком језику средњег века, јунктори, која се у каснијем развоју услед утицаја на позицију финитума дели на субјункторе и конјункторе, додатно теоријски расветли из перспективе новијег фразеолошког тренда. У методолошком погледу у раду су примењени постулати депенденцијалне синтаксе (манхајмска школа) и ново одређење обележја фразеолошке поликомпонентности, на основу чега се закључује да рад припада области дијахронијске фразеосинтаксе. И овај рад одликује успешна примена нових концепата у истраживању феномена старијих језичких периода, што је од несумњивог значаја за историју немачког језика и историјску фразеологију.

Увидом у радове и анализом истих Комисија за припрему реферата констатује да већина њих представља континуирано истраживање немачког фразеологикона, најчешће из дијахронијске перспективе, при чему се у радовима даје и релевантан осврт на савремено језичко стање. Интегративни приступ у анализи и сагледавању испитиваних фразеолошких феномена ослања се не само на историју језика, већ и на морфологију, морфосинтаксу, али и семантику, чиме се фразеологија немачког језика сагледава у ширем дијахронијско-синхронијском контексту. Осим дијахронијско-синхронијске фразеологије, кандидат др Бранислав Ивановић се бави и синтаксичким питањима средњевисоконемачке епохе, али и истраживањима немачког језика у контрасту са северногерманским (норвешким), и то првенствено на морфолошком нивоу, везано за глаголске системе ова два германска језика. Наведено сведочи не само о кандидатовом ширем увиду у одређена питања германске лингвистике, већ и о специфичном интегративном приступу у што целовитијем сагледавању немачког језика и његове позиције унутар германске језичке потпородице. Објављени радови написани су озбиљним и уједначеним научним стилем, у погледу терминологије се квалификују као прецизни, а често се због неустаљености термина у немачкој фразеологији у истраживањима предлажу и адекватна термиолошка решења. Закључци наведених радова су релевантни не само за фразеологију, већ веома често и за морфологију и синтаксу немачког језика јер се увидом у фразеолошке закономерности у одређеним случајевима могу боље сагледати морфолошки и синтаксички постулати ван фразеологије, али и данашњи изузеци, што доприноси свеобухватном системском увиду. Чест осврт на савремено језичко стање, присутан у радовима, представља актуелан тренд у интерпретацији различитих феномена у историји немачког језика.

В.2. Објављена научна монографија из уже научне области Германистика

Од првог избора у звање ванредног професора, др Бранислав Ивановић је уз радове самостално написао и једну монографију:

14. Ивановић, Б. (2023). *Типологија фразеолошких компонената у немачком језику*. Београд: FOKUS – Forum za interkulturnu komunikaciju, 284 стр. (M42)
ISBN 978-86-88761-15-4
COBISS.SR-ID 116246793

Иако са Литературом и Регистром појмова има укупно десет поглавља, у монографији др Бранислава Ивановића суштински се издвајају две комплементарне целине. Прва, општија по свом карактеру, али не и мање значајна, представља неопходан темељ за другу, тематски битно специфичнију целину, у чијем средишту су актуелна питања везана за компонентску структуру фразеологизама у савременом немачком језику.

У првој целини своје монографије аутор у три посебна поглавља обрађује диференцијална обележја фразеологизма као језичког знака, и данас врло сложена питања везана за критерије класификације фразеологизама, а детаљно се обрађују и посебне фразеолошке супкласе.

Од специфичних диференцијалних обележја фразеологизама обрађују се поликомпонентност, и то из перспективе „класичне“ немачке фразеологије, али и из перспективе новијег и ширег концепта везаног за ово обележје, при чему се исто доводи у корелацију са специфичним типовима фразеолошких компонената као фокусом друге целине предметне монографије. Поред поликомпонентности, у монографији се детаљно обрађује и обележје стабилности на психолингвистичком и системском нивоу, при чему се она системска у научном смислу оправдано дели на стабилност површинског типа (транспарентну) и стабилност дубинског типа (трансформациону), што аутор документује на довољном броју адекватно одабраних и протумачених примера из савременог немачког језика. У контексту диференцијалних обележја фразеологизама у *Типологији фразеолошких компонената у немачком језику* се елаборирају и обележја лексикализованости и репродуктивности, али и идиоматичности као градуелног обележја везаног за центар фразеолексикона.

Поред наведених, у првој целини монографије аутор проблематизује и питање класификације фразеологизама, издвајајући формалне, семантичке и прагматичке постулате као релевантне за формирање јасно омеђених фразеолошких супкласа, али увек, што се сматра и научно оправданим, водећи рачуна да се фразеолексикон било ког језика, па и немачког, нужно мора посматрати као континуум, често без могућности апсолутног и дефинитивног делимитирања у погледу коначне супкласификације.

На ову тематску област монографије природно се надовезује опис појединих фразеолошких супкласа. Аутор при томе у методолошком погледу двојако приступа: аналитички и синтетички. Циљ првог приступа је утврђивање што је могуће већег броја дистинктивних, а тиме и релевантних обележја појединих фразеолошких супкласа, чиме се свака од њих свеобухватније може сагледати, а циљ синтетичког приступа у опису различитих скупова фразеологизама има за циљ да читаоцу на јасан начин укаже на суптилне сличности и недовољно дистинктивна обележја између конвергентних супкласа. Ово се чини посебно значајним с обзиром на различита класификаторна, а тиме и терминолошка решења у различитим научним изворима. У овом делу монографије посебно се обрађују глобални и компонентни идиоми, кинеграми, псеудокинеграми, компаративни фразеологизми, идиоматизоване реченице, пословице, топоси, крилатице, терминолошки фразеологизми, онимијски фразеологизми, функционални глаголски спојеви, колокације, геминатни фразеологизми, фразеошаблони, комуникативни фразеологизми и структурни фразеологизми, при чему редослед посматраних супкласа није арбитарног карактера, већ је методолошки

заснован на степену изражености одређених диференцијалних обележја и на морфосинтаксичком устројству чланова појединачних фразеолошких супкласа.

Научни значај свих поглавља унутар прве целине ове монографије првенствено треба видети у синтези ставова „класичне“ немачке фразеолошке школе, настале под интензивним утицајем бивше совјетске лингвистике, и нешто млађе „западне“ школе немачке фразеологије, прецизирању постојећих термина, али и релативизацији традиционално уврежених научних постулата, који су, посматрано из данашње перспективе, често неоправдано обележавали деценије немачке фразеологије као посебне научне дисциплине.

Срж монографије кандидата др Бранислава Ивановића је у веома детаљном приступу унутрашњој компонентској структури фразеологизама, теми традиционално познатој, али у досадашњим радовима перманентно засниваној на простој примарној дихотомији између базичних елемената и релационих компонената са јасном дискрепанцијом у погледу научно неоправданог придавања значаја првој групи компонената. Осим оправдања термина *фразеолошка компонента* и утврђивања сличности и разлика између *компоненте* и *речи*, а полазећи од примарне поделе на базичне елементе и релационе компоненте, у теоријском приступу се концепцијски издвајају две квантитативно асиметричне скупине компонената: *слободне* и *фразеолошки везане*.

Прва група компонената синтетички обухвата и базичне елементе и оне релационе, а специфичности статуса се заснивају првенствено на формалним и семантичким критеријима, а секундарно и на фразеодериватолошким и лексикографским. У зависности од врсте речи од које потиче компонента и њеног формалног и семантичког статуса у фразеологизму као целини, слободне компоненте су у монографији супкласификују на оне апикалне, компоненте са тмезом, хетероморфне компоненте, праве и парехетичке хомоморфне компоненте, фразеолошке компоненте са редупликацијом, семиредупликационе компоненте, компоненте са полиптозом, облигаторне и факултативне компоненте, анафоричке компоненте, оне са статусом синтаксичког нуклеуса, оне са функцијом семантичке детерминанте, комутационе, транспозиционе и лабилне компоненте и примарне базичне компоненте. Овоме треба додати и семантички специфичне базичне елементе са статусом семантичког и фразеолошког центра (фокуса).

Детаљна типологија компонената, осим дескрипције у функцији њиховог међусобног разликовања, секундарно за циљ има и додатну (секундарну) супкласификацију фразеологизама, што представља иновацију у односу на досадашње супкласификације. На основу синтетичког приступа компонентском саставу аутор додатно издваја примарне и секундарне апикалне фразеологизме, минималне фразеологизме, синтаксички флукутирајуће фразеологизме, инкорпорисане фразеологизме и метафразеологизме.

Посебна поглавља монографије посвећена су проблему фразеолошки везаних компонената, елемената који се ван фразеологизама не јављају као интегралне и самосталне јединице лексикона немачког језика. Иако ова област немачке фразеологије традиционално представља посебан програм и у досадашњим радовима је више пута била истраживана, аутор у свом приступу не само да доноси синтезу етаблираних

сознања, већ подгрупу фразеолошки везаних компонената компетентно посматра из дијахронијске, морфолошке и синтаксичке перспективе, наводећи узроке уникатизације, али и ширећи опсег научног посматрања на фразеолошки везане релационе компоненте, што резултује веома детаљном, а истовремено и иновативном поделом везаних компонената. У монографији се описују следеће подгрупе: базични некротизми, затамњени некротизми, чисти релациони некротизми и релациони некротизми са дијакопом, везане метакомпоненте страног порекла, фонетски везани базични елементи без *a*-фрактуре, без померених (високонемачких) консонаната, везане компоненте без секундарне метафоније и раноновисоконемачке дифтонгизације. Посебан тип представљају оне са елизијом финалне ликвиде *r*, са повратном метафонијом и рецесивном апофонијом. Поред наведених типова, аутор у монографији разликује и морфолошки везане компоненте, које представљају реликте ранијих језичких епоха, а облички не конституишу морфолошке парадигме ван фразеолексикона у савременом језичком стању. У инвентару фразеолошки везаних компонената по први пут се у литератури описује мешовити тип, фразеолошки везане лабилне и флективно моделоване уникатне компоненте.

Поред веома детаљне и методолошки утемељене класификације везаних компонената, кандидат у својој монографији по први пут разматра прагматички феномен аутономизације везане компоненте, њихов синхронијски динамизам, али и корелативан однос са слободним фразеолошким компонентама, чиме се фразеологија немачког језика у досадашњим изворима није бавила. Иако у научном погледу веома захтевно, питање везаних компонената обрађено је методолошки уравнотежено, а драгоценост је и због већег броја примера којима се документује одређени теоријски феномен, а који се иначе теже налазе с обзиром на укупну малобројност везаних компонената.

Монографија *Типологија фразеолошких компонената у немачком језику* резултат је вишегодишње научне заинтересованости кандидата за фразеологију немачког језика. У том погледу Комисија констатује да је иста написана зрелим и компримираним научним стилем, а њен значај пре свега треба сагледавати у чињеници да садржи сучељавање академских ставова, њихову анализу, али и елаборирање мање познатих феномена, који су се традиционално сматрали ефемерним. Ово је први обимнији текст везан за компонентски састав немачких фразеологизама у нашој научној средини и као такав представља вредан допринос српској германистичкој лингвистици.

Захваљујући објављеним радовима, а пре свега монографији *Типологија фразеолошких компонената у немачком језику* колеге Бранислава Ивановића, фразеологија је као самостална дисциплина у оквиру германистичке лингвистике по први пут у дугој традицији Катедре за германистику Филолошког факултета Универзитета у Београду нашла своје место и у наставном програму студија немачког језика, књижевности и културе.

В.3. Рецензентска активност

Рецензентска активност др Бранислава Ивановића од првог избора у звање ванредног професора обухвата три научне монографије. Прва представља студију из области депенденцијалне синтаксе немачког језика под називом *Grundfragen der*

deutschen Syntax (2021) ауторке проф. др Анете (Annette) Ђуровић у издању Филолошког факултета Универзитета у Београду. Друга је *Iza jezika – društvo. O oslovljavanju kontrastivno* (2022) ауторке проф. др Каталин Озер у издању Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду. Трећа монографија је изашла 2023. године, такође у издању Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду. Реч је о студији *Novozavetne parentije i nemačkom i srpskom jeziku (kontrastivna analiza)* ауторке др Гордане Ристић, доцента за Немачки језик на Филозофском факултету у Новом Саду.

Поред наведених монографија, др Бранислав Ивановић је рецензирао и радове из области немачког језика за следеће научне часописе и тематске зборнике: *Анали Филолошког факултета, Српски језик. Студије српске и словенске, Филолог, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Komunikacija i kultura online, Примењена лингвистика, Philologia Mediana, Језици и културе у времену и простору и Prevođenje kao veština i kao umetnost. Zbornik u čast Branimiru Živojinoviću povodom devedesetogodišnjice rođenja.*

В.4. Менторство при изради мастер радова

Од првог избора у звање ванредног професора за ужу научну област Германистика, др Бранислав Ивановић је био ментор при изради пет мастер радова из области немачког и холандског језика. У питању су: *Кинеграми у немачком и српском језику* кандидата Милоша Луке Новаковића, *Типови флексије у савременом немачком језику* кандидаткиње Јелене Цветковић, *Темпорални систем савременог немачког језика* кандидаткиње Јелене Келић, *Нелични глаголски облици: грађење и употреба* кандидаткиње Јелене Новаковић, сви одбрањени током 2018. године, и *Културноспецифична лексика у холандском језику* кандидаткиње Јане Живкић, који је одбрањен 2021. године.

Поред менторстава, др Бранислав Ивановић је од првог избора у звање ванредног професора био и члан комисија за одбрану девет мастер радова из области немачког, данског и холандског језика: *Фонолошка и ортографска (не)адаптираност германизама и англицизама у савременом данском језику* колеге Марка Петрића, *Систем реченичних допуна у немачком и српском језику* кандидаткиње Тање Стојановић, *Komplexe Vergangenheitstempora der Verben stehen, liegen und sitzen* кандидаткиње Милице Гатаревећ, *Klassifizierung des neuen Wortschatzes rund um die Coronapandemie nach Sachgruppen* Кристине Илић, *Das sozialistische System in den ersten Jahren der DDR und der SFRJ* колегинице Теодоре Стефановић, *Фразеологизми у немачким и српским штампањим медијима* кандидаткиње Ане Димитријевић, *Германизми у тимочком говору* Катарине Минић (сви одбрањени током 2021. године), *Предлог као врста речи у немачком и српском језику* колегинице Јелене Петровић и *Квалитативна анализа низоземских вокала код матерњих говорника српског језика* колегинице Марије Ваџић (оба одбрањена током 2022. године).

В.5. Менторства и чланства у комисијама у оквиру докторских студија

Др Бранислав Ивановић је од првог избора у звање ванредног професора активно учествовао и на пољу докторских студија. Био је председник Комисије за преглед, оцену и одбрану три докторске дисертације. Прва је одбрањена 6. 7. 2021. године под насловом *Седам смртних грехова у немачкој и српској фразеологији: контрастивна и концептуална анализа* (Мирјана Зарифовић-Грковић) на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду. Друга је одбрањена такође на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду дана 12. 9. 2022. године под насловом *Konzeptuelle Dichotomie in metaphorischen Phraseologismen* (Концептуална дихотомија код метафоричних фразеологизама) кандидата Жолта Папиште. И трећа дисертација, код које је колега Ивановић био председник Комисије за одобрење теме, преглед, оцену и одбрану, везана је за Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду. Реч је о дисертацији колегинице Наташе Куртуме, одбрањеној 23. 6. 2023. године под насловом *Zu frequenten Phraseologismen in DaF-Lehrwerken mit Hinblick auf einen Vorschlag zum phraseologischen Minimum im DaF-Unterricht – eine korpusbasierte Untersuchung* (О фреквентним фразеологизмима у уџбеницима за немачки као страни језик са предлогом фразеолошког минимума у настави – корпусно истраживање).

На Филолошком факултету Универзитета у Београду кандидат Бранислав Ивановић је именован за ментора за израду докторске дисертације из области морфологије савременог немачког језика под називом *Флукуација плуралских облика код именица у савременом немачком језику: узроци и систем алтернација* (тема докторске дисертације је одобрена Одлуком Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду бр. 61206-2065/2-21, а израда је у току). Поред наведеног, био је и председник Комисије за оцену научне заснованости две теме за израду докторске дисертације. Прва је одобрена под насловом *Контрастивна анализа деагентивних конструкција у немачкој и српској дневној штампи*, док је друга одобрена под насловом *Korpusanalyse von Funktionsverbgefügen im Deutschen und Implikationen der Korpusarbeit für den universitären DaF-Unterricht* (Корпусна анализа функционалних глаголских спојева у немачком језику и импликације рада са корпусом за универзитетску наставу немачког као страног језика). Уз наведено, колега Ивановић је од првог избора у звање ванредног професора био и члан Комисије за оцену научне заснованости теме за израду докторске дисертације одобрене под насловом *Језичка анксиозност приликом говорне продукције немачког језика и пратећи невербални сигнали*.

В.6. Учешће на научним скуповима

У последњем изборном периоду др Бранислав Ивановић је са рефератима учествовао на међународном научном скупу под називом „*Sprach-, Erzähl- und Translationsproblematik in Peter Handkes literarischem Opus*“, одржаном на Филолошком факултету Универзитета у Бањалуци 24. и 25. 5. 2021. године, као и на међународном научном скупу под називом „*Belgrade Linguistics Days*“, одржаном на Филолошком факултету у Београду 3. и 4. 12. 2021. године.

В.7. Оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама

На основу података добијених од Студентске службе Филолошког факултета у Београду, а у вези са студентским анкетама поводом оцене педагошког рада др Бранислава Ивановића, Комисија констатује да је просечна оцена по обавезним предметима које колега Ивановић предаје у првом изборном периоду у звању ванредног професора следећа: Немачки језик 1 (морфологија глагола): 4,30 (четири и 30/100), Немачки језик 2 (морфологија именских и непроменљивих врста речи): 4,65 (четири и 65/100), Историја немачког језика 1: 4,85 (четири и 85/100), Историја немачког језика 2: 4,78 (четири и 78/100). За изборни предмет Историјска фразеологија немачког језика на мастер студијама оцењен је максималном оценом, на шта су свакако утицали изборност предмета, али и могућност рада са мањим бројем студената. Од момента реизбора у звање ванредног професора расположива је једино оцена за предмет Немачки језик 1 током зимског семестра академске 2022/2023. године: 4,76 (четири и 76/100).

В.8. Чланство у комисијама за избор и реизбор наставника и сарадника

Као председник или члан, колега Бранислав Ивановић је од свог последњег избора у звање ванредног професора учествовао у 19 комисија за припремање реферата за избор у сва универзитетска звања закључно са звањем ванредног професора за уже научне области Германистика, Скандинавистика и Недерландистика на Филолошком факултету Универзитета у Београду, Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, Филозофском факултету Универзитета у Нишу и Филолошком факултету Универзитета у Бањалуци.

В.9. Чланство у факултетским и ванфакултетским стручним телима

Наставно-научно веће Филолошког факултета у Београду изабрало је др Бранислава Ивановића за члана Комисије за уџбенике, а осим наведеног, колега Ивановић је један од рецензента за област друштвено-хуманистичких наука Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије (НАТ), чиме активно учествује и у широј универзитетској заједници. Осим тога, као инострани рецензент је за потребе акредитације студијских програма Немачког језика и књижевности био ангажован од стране Агенције за високо образовање Републике Српске (АВОРС). Члан је Уређивачког одбора часописа *Komunikacija i kultura online*, а по потреби је и председник испитних комисија за полагање испита за добијање лиценце за наставнике немачког језика, које именује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Пошто је размотрила конкурну документацију, Комисија за припрему реферата доноси следеће закључке:

1. На расписани конкурс у листу „Послови“ бр. 1051-1052 од 2. 8. 2023. године за избор у звање и на радно место једног редовног професора за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, пријавио се један кандидат: др Бранислав Ивановић, ванредни професор за ужу научну област Германистика, предмет Историја немачког језика, на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

2. Чланом 13. Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192/16, 195/16, 199/17, 203/18 и 223/21) за избор у звање редовног професора за поље друштвено-хуманистичких наука предвиђен је један општи обавезан услов, али и различити специфични обавезни услови, које је кандидат испунио.

Доказ о испуњености општег услова за избор у звање редовног професора је према наведеном Правилнику испуњен услов за избор у звање ванредног професора, што је верификовано Одлуком Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду бр. 61202-487/2-18, на основу које је кандидат први пут изабран у звање ванредног професора за ужу научну област Германистика, односно Одлуком Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду бр. 61202-3959/2-22, на основу које је кандидат реизабран у исто звање и за исту ужу научну област.

Поред општег обавезног услова, за избор у звање редовног професора за поље друштвено-хуманистичких наука наведеним Правилником су предвиђени и специфични обавезни услови:

1. Искуство у педагошком раду са студентима: кандидат др Бранислав Ивановић има укупно 23 године педагошког и наставног искуства на високошколском нивоу.

2. Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама: кандидат др Бранислав Ивановић је позитивно оцењен у свим студентским анкетама у периоду од првог избора у звање ванредног професора. Оцене за поједине предмете, за које је задужен у настави на Катедри за германистику, крећу се у распону од 4,30 до 4,85, а за изборни предмет на мастер студијама она је максимална.

3. Објављен један рад из категорије M21, M22 или M23 од првог избора у звање ванредног професора из уже научне области за коју се бира: како из Извештаја Комисије за припрему реферата проистиче, а на основу приложене конкурсне документације кандидата, др Бранислав Ивановић је објавио три (3) рада из категорије M23. Реч је о радовима под редним бројевима 1, 5 и 12.

4. Објављен један рад из категорије M24 од првог избора у звање ванредног професора из уже научне области за коју се бира: како из Извештаја Комисије за припрему реферата проистиче, др Бранислав Ивановић је испунио и овај услов (рад под редним бројем 9).

5. Објављених пет радова из категорије M51 од првог избора у звање ванредног професора из уже научне области за коју се бира: како из Извештаја Комисије за припрему реферата проистиче, кандидат је објавио тражени број радова из наведене категорије. У питању су радови под редним бројевима 3, 4, 6, 7 и 8.

6. Цитираност од десет хетероцитата: 17

7. Два рада са међународног скупа категорије М31 или М33 објављена у целини: и овај услов Комисија за припрему Извештаја сматра задовољеним јер је кандидат објавио један рад из категорије М33 (под редним бројем 11), али и рад под редним бројем 10, који је на основу Одлуке Матичног одбора за језик и књижевност категоризован као М14, што у квантитативном погледу подразумева већи број поена од траженог рада из категорије М33, а што је у складу са чланом 9. Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду и у складу са Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача („Сл. гласник РС, бр. 24/2016 и 21/2017“): $1 \times M14 > 1 \times M33$.

8. Два рада са националног скупа објављена у целини М61 или М63: и овај услов је кандидат др Бранислав Ивановић испунио, и то на основу члана 9. Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, јер је објавио два рада (под редним бројевима 2 и 13 у Извештају) који у квантитативном погледу, а у складу са Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача („Сл. гласник РС, бр. 24/2016 и 21/2017“) носе већи број поена: $1 \times M45 > 1 \times M61/63$, односно $1 \times M51 > 1 \times M61/63$.

9. Објављен универзитетски уџбеник или научна монографија са ISBN бројем: услов је испуњен објављивањем научне монографије из уже научне области Германистика под називом *Типологија фразеолошких компонента у немачком језику* (ISBN 978-86-88761-15-4).

10. Резултати у развоју научно-наставног подмлатка: кандидат др Бранислав Ивановић је у периоду од првог избора у звање ванредног професора био председник или члан у 19 комисија за избор у сва универзитетска звања закључно са звањем ванредног професора. Поред наведеног, председник је две комисије за оцену научне заснованости теме за израду докторске дисертације и члан је једне комисије истог ранга.

11. Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације: тражени услов је испуњен јер је кандидат био председник у три комисије за оцену и одбрану докторске дисертације.

12. Учешће у комисији за одбрану три мастер рада: кандидат је и овај услов испунио јер је у периоду од првог избора у звање ванредног професора био ментор при изради 5 мастер радова и члан комисије за одбрану 9 мастер радова.

Колега др Бранислав Ивановић испуњава и појединачне изборне услове из све три групе изборних услова, које су предвиђене чланом 5. Правилника о о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192/16, 195/16, 199/17, 203/18 и 223/21) и разврстане по групама на основу табеле Г2 наведеног Правилника. Из прве групе изборних услова („Стручно-професионални допринос“) испуњава услове под редним бројевима 1 и 3: председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи и иностранству и председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама. Из друге групе изборних услова („Допринос академској и широј заједници“) колега Ивановић испуњава услове под редним бројевима 2 и 3: председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству и члан националног

савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава. Из треће групе изборних услова („Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству“) др Бранислав Ивановић испуњава онај под редним бројем 2: радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача.

На основу изнетог, Комисија за припремање реферата једногласно и са задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да усвоји овај Извештај и да у звање и на радно место редовног професора за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, **изабере др Бранислава Ивановића, ванредног професора за ужу научну област Германистика, предмет Историја немачког језика, на Катедри за германистику Филолошког факултета Универзитета у Београду.**

Београд – Скопље, 24. 8. 2023. године

КОМИСИЈА:

др Смиља Срдих
редовни професор
Филолошки факултет
Универзитет у Београду

др Анете Ђуровић
редовни професор
Филолошки факултет
Универзитет у Београду

др Емилија Бојковска
редовни професор
Филолошки Факултет
„Блаже Конески“
Универзитет у Скопљу